

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819203164
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819203164.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu: Nadácia jovického Andreja Cházára v likvidácii, so sídlom v Joviciach 213, IČO: 31 958 362, proti žalovaným: 1. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Krásnohorské Podhradie, Lipová 46, IČO: 31 973 221, 2. Obec Jovice, Hlavná 50, Jovice, IČO: 00 594 784, o nariadenie neodkladného opatrenia a zákaz nakladania s vecou a o vydanie vecí, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 21. novembra 2019 sp. zn. 10C/31/2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie Okresného súdu Rožňava zo dňa 21. novembra 2019 č.k. 10C/31/2019-55.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) uznesením zo dňa 21.11.2019 č.k. 10C/31/2019-55 zastavil konanie (I. výrok) a nepriznal žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Rozhodol tak v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a o žalobe na uloženie zákazu nakladať s vecou, vydať vec a navrátiť vec do predošlého stavu po zistení, že žalobca nemá procesnú subjektivitu (§ 62 CSP).

3. Z osvedčenia Obvodného úradu Rožňava zo dňa 2.5.1994 č. 6/94/1400 zistil, že došlo k registrácii Nadácie jovického Andreja Cházára, pričom štatutárnymi zástupcami boli C. F. T., generálny kurátor, L. Z., R. T., Z. K. a U. T.. Zo správy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vzal súd za preukázané, že vyššie uvedená nadácia nie je a ani nebola zapísaná v registri nadácií vedenom Ministerstvom vnútra SR podľa zákona 34/2002 Z.z. o nadáciách, ani v registri nadácií podľa predchádzajúcej právnej úpravy na základe zákona 207/1996 Z.z. o nadáciách. Ide o nadáciu, ktorá bola registrovaná Obvodným úradom Rožňava a ktorá si nezosúladiť svoje právne pomery s režimom zákona 207/1996 Z.z. a ani sa nepremenila na inú právnu formu. Registrový úrad mal podľa § 42 ods. 4 cit. zák. nadáciu zrušiť a nariadiť jej likvidáciu. Ministerstvu vnútra SR nebolo doručené rozhodnutie o výmaze nadácie z príslušného registra. Z oznámenia Štatistického úradu SR, pracovisko Košice vzal súd za preukázané, že označený žalobca (nadácia) bol vymazaný z registra na základe rozhodnutia Okresného úradu v Rožňave č. 97/10150 zo dňa 8.1.1998. Z pripojeného vyššie uvedeného rozhodnutia súd zistil, že Okresný úrad v Rožňave týmto rozhodnutím vymazal z registra Nadáciu jovického Andreja Cházára pod č. 6/94/1400, zaregistrovanú Obvodným úradom Rožňava dňa 2.5.1994, ktorá bola podľa § 42 ods. 4 zák. 207/1996 Z.z. o nadáciách zrušená rozhodnutím Okresného úradu v Rožňave dňa 9.10.1997, právoplatným dňa 31.10.1997 a bola nariadená jej likvidácia, ktorá bola zrealizovaná dňa 31.12.1997. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v lehote do 31.8.1997 nadácia podľa § 42 ods. 1,2 zák. 207/1996 Z.z. nebola zapísaná do registra nadácií, vedenom Ministerstvom vnútra SR, nerozhodla o zrušení nadácie a o

vstupe do likvidácie alebo o premene nadácie na inú formu. Z týchto dôvodov Okresný úrad v Rožňave podľa § 42 ods. 4 cit. zák. zrušil nadáciu a nariadil jej likvidáciu, ktorá bola ukončená dňom 31.12.1997.

4. Na základe vyššie uvedených listinných dôkazov súd dospel k záveru, že označený žalobca nemal v čase začatia konania a ani v čase rozhodovania súdu procesnú subjektivitu, a preto konanie zastavil podľa § 62 CSP. Žalobca výmazom z registra nadácií stratil procesnú subjektivitu a keďže ide o neodstrániteľnú vadu konania, nemal súd inú možnosť, než konanie zastaviť.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 256 ods. 1 CSP. Aj keď žalovaným v 1. a 2. rade vznikol nárok na náhradu trov konania, preukázateľné trovy im nevznikli, nakoľko súd konanie zastavil ešte pred vykonaním prvých procesných úkonov, a preto súd žiadnej zo sporových strán nepriznal náhradu trov konania.

6. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, konkrétne C.. F. T., ktorý bol jeho štatutárnym zástupcom, navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil všetky odvolacie dôvody, okrem odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c/ CSP. Tvrdil, že žalobca má procesnú subjektivitu konať pred súdom a aj aktívnu legitimáciu, pričom procesná subjektivita je odvodená z jeho hmotnoprávneho postavenia ako vlastníka nehnuteľnej veci, a to stavby označenej ako kostol, súp. č. XXX, postavenej na parcele č. 370/4, nachádzajúcej sa v obci L.. Túto nehnuteľnú vec žalobca nadobudol v súlade s právnym poriadkom. Vytýkal súdu, že svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva, vyplývajúce z porušenia a ohrozovania jeho vlastníctva tretími subjektmi práv. Poukázal na protiprávne konanie žalovaných, ktorí spracovali nehnuteľnú vec a protiprávne ju užívajú, hoci ju nevladnia. Protiprávnym konaním žalovaných bol žalobca pozbavený svojho vlastníctva nehnuteľnej veci. Zo všetkých týchto dôvodoch navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Argumentoval tým, že C.. F. T. už nemá právo konať v mene nadácie, ktorá bola zrušená v roku 2015. Pamätný dom Andreja Cházára, ktorý veriaci v L. zrekonštruovali na kostol so súhlasom Biskupského úradu v Rožňave, bol vždy majetkom Rímskokatolíckej cirkvi, farnosť M. P., ako je uvedené aj na LV č. XXX, katastrálne územie L., pod súp. č. XXX, parc. č. 370/4. Pripojil aj protokol o odovzdaní a prevzatí stavby, kde odovzdávajúcim bola Nadácia jovického Andreja Cházára v L. a preberajúcim bola Rímskokatolícka cirkev v L., pričom k prevzatíu došlo dňa 20.11.1997.

8. Žalovaný v 2. rade navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Žalobca nie je registrovaný v žiadnom dostupnom registri. Ide o nadáciu, ktorá bola registrovaná Obvodným úradom Rožňava a ktorá si nezosúladila svoje právne pomery s režimom zák. 207/1996 Z.z. a ani sa nepremenila na inú právnu formu a následne bola zrušená rozhodnutím Okresného úradu v Rožňave zo dňa 9.10.1997, právoplatným dňa 31.10.1997 v zmysle § 42 ods. 4 zák. 207/1996 Z.z. a bola nariadená jej likvidácia, ktorá bola prevedená dňa 31.12.1997. Následne bola nadácia vymazaná z registra na základe rozhodnutia Okresného úradu v Rožňave č. 97/10150 zo dňa 8.1.1998. Správne preto rozhodol súd, pokiaľ konanie zastavil.

9. Žalobca v replike zopakoval argumenty uvádzané v odvolaní.

10. Žalovaní v 1. a 2. rade ďalšie vyjadrenia vo veci nepodali.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

12. Uznesenie je vo výroku vecne správne, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Správne, podrobné a presvedčivé sú aj dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

15. Stranami sú žalobca a žalovaný (§ 60 CSP).

16. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP).

17. Ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví (§ 62 CSP).

18. V zmysle ust. § 161 ods. 1,2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len procesné podmienky). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

19. Vychádzajúc z cit. ust. § 61 procesnú subjektivitu má ten subjekt práva, ktorý vo sfére hmotného práva disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti.

20. Právnická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti svojim vznikom, t.j. spravidla konštitutívnym zápisom do príslušného registra (obchodný register, register nadácií, register občianskych združení a pod.).

21. Spôsobilosť na práva a povinnosti stráca právnická osoba svojim zánikom a fyzická osoba svojou smrťou.

22. Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby. Právnickými osobami sú :

a/ združenia fyzických alebo právnických osôb,

b/ účelové združenia majetku,

c/ jednotky územnej samosprávy,

d/ iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon (§ 18 ods. 1,2 OZ).

23. Právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, môžu nadobúdať práva a povinnosti odo dňa účinnosti zápisu do tohto registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak (§ 19a ods. 2 OZ).

24. Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 OZ).

25. Podľa § 2 ods. 1,2 zák. 34/2002 Z.z. o nadáciách v znení účinnom do 31.12.2018, nadácia je účelové združenie majetku, ktorý slúži na podporu verejnoprospešného účelu. Nadácia je právnická osoba; zapisuje sa do registra nadácií, ktorý vedie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

26. V zmysle ust. § 2 ods. 2 zák. 34/2002 Z.z. o nadáciách v znení účinnom od 1.1.2019, nadácia je právnická osoba, ktorá sa zapisuje do registra mimovládnych neziskových organizácií.

27. Ako vyplýva z vyššie citovaných zákonných ustanovení, nadácie sú právnickými osobami, u ktorých právna subjektivita spočíva nie na fyzických osobách, ale na vymedzenom súbore majetku, určenom zriaďovateľom na určitý účel.

28. V období od 1.9.1996 do 1.3.2002 upravoval postavenie nadácií zák. 207/1996 Z.z., ktorý v § 2 vymedzil nadáciu ako účelové združenie vecí, peňažných prostriedkov, cenných papierov a iných peniazmi oceneľných hodnôt, ktoré zriaďovateľ určil na plnenie všeobecne prospešného účelu. Nadácia bola charakterizovaná ako právnická osoba, do ktorej postavenia a činnosti môžu štátne orgány zasahovať len v medziach zákona (§ 2 zákona 206/1996 Z.z.).

29. V zmysle § 11 ods. 1 zák. 207/1996 Z.z. nadácia vzniká dňom zápisu do registra nadácií. Register vedie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

30. V zmysle § 17 ods. 1 zák. 207/1996 Z.z. nadácia zaniká dňom výmazu z registra. Jej zániku predchádza zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie.

31. V zmysle § 42 zák. 207/1996 Z.z. nadácie (fondy), ktoré vznikli podľa doterajších predpisov, sa považujú za nadácie podľa tohto zákona, ak do 12-ich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona budú zapísané do registra (§ 11). Správna rada nadácie (fondu) môže do 12-ich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona namiesto návrhu podľa ods. 1 rozhodnúť o zrušení nadácie (fondu) a o vstupe do likvidácie, môže tak isto rozhodnúť o premene nadácie (fondu) na inú právnu formu. Zrušenie nadácie a jej vstup do likvidácie likvidátor bez zbytočného odkladu oznámi orgánu, ktorý nadáciu zaregistroval podľa doterajších predpisov (§ 41 ods. 1,2,3).

32. Ak nebudú vykonané opatrenia podľa ustanovení odsekov 1 alebo 2 alebo ak ministerstvo návrh na registráciu odmietne, orgán, ktorý nadáciu zaregistroval podľa doterajších predpisov, nadáciu zruší a nariadi jej likvidáciu do troch mesiacov od uplynutia lehoty podľa ods. 1 (§ 42 ods. 4).

33. V prejednávanej veci žalobca bol zaregistrovaný Obvodným úradom Rožňava dňa 2.5.1994, ako vyplynulo z osvedčenia Obvodného úradu Rožňava č. 6/94/1400 (č.l. 10 spisu) a týmto dňom nadobudol spôsobilosť mať práva a povinnosti, a teda aj procesnú subjektivitu.

34. Rozhodnutím Okresného úradu v Rožňave č. 97/10150 zo dňa 8.1.1998 však došlo k výmazu žalobcu z registra nadácií, keďže v lehote do 31.8.1997 táto nadácia nebola zapísaná do registra nadácií vedenom Ministerstvom vnútra SR, nerozhodla o zrušení nadácie a o vstupe do likvidácie alebo o premene nadácie na inú právnu formu. Okresný úrad v Rožňave preto podľa § 42 ods. 4 zák. 207/1996 Z.z. o nadáciách žalobcu - Nadácia jovického Andreja Cházára zrušil a nariadil jej likvidáciu, ktorá bola ukončená dňom 31.12.1997.

35. Výmazom žalobcu z registra nadácií žalobca ako právnická osoba zanikol a stratil tak spôsobilosť mať práva a povinnosti, a teda aj procesnú subjektivitu v zmysle ust. § 61 CSP.

36. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca v čase podania žaloby dňa 21.10.2018 (už od výmazu z registra nadácií dňom 8.1.1998) nemal procesnú subjektivitu, z ktorého dôvodu vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak konanie podľa ust. § 62 v spojení s ust. § 161 ods. 1,2 CSP zastavil.

37. Pokiaľ žalobca v odvolaní odvodzuje svoju procesnú subjektivitu z vlastníctva nehnuteľného majetku (stavby označenej ako kostol, súp. č. 179, postavený na pozemku parc. č. 370/4, kat. úz. L.), odvolací súd z výpisu z LV č. XXX, kat. úz. L. zistil zhodne s vyjadrením žalovaného v 1. rade (č.l. 86 spisu), že vlastníkom stavby súp. č. XXX na parc. č. 370/4, kat. úz. Jovice - popis stavby budova pre školstvo, vzdelávanie a výskum, je Rímskokatolícka cirkev, farnosť M. P., G. XX, v podiele 1/1.

38. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Aj keď bol žalobca v odvolacom konaní neúspešný, vzhľadom na skutočnosť, že nemá procesnú subjektivitu, nebolo mu možné uložiť povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešným žalovaným. Zároveň však vychádzajúc z obsahu spisu žalovaným v 1. a 2. rade preukázateľne trovy odvolacieho konania ani nevznikli. Odvolací súd preto nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).